

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної та
навчальної роботи
Історичний факультет
Тарас ПШЕНИЧНИЙ
2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ВИСТАВКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ВІРТУАЛЬНІ МУЗЕЇ
для студентів

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальність **032 Історія та археологія.**
освітній рівень **другий (магістерський)**
освітня програма **Історія України**
вид дисципліни **факультетський перелік дисциплін вільного вибору**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Ляпіна Олена Валеріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії Центральної та Східної Європи

Пролонговано: на 20 22 / 20 23 н.р. (підпис, ПІБ, дата)

на 20   / 20   н.р. (   ) «   » 20   р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Ляпіна Олена Валеріївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії Центральної та Східної Європи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії Центральної та Східної Європи

В'ячеслав МОРДВІНЦЕВ
(підпис)

Протокол № 8 від «24» червня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії
(підпис) Наталя ТЕРЕС

«27» 08 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів з актуальними тенденціями розвитку новітніх інформаційних технологій; показати можливості, сфери та специфіку застосування мультимедіа у сучасних музеях України і світу, зокрема про проектуванні і створенні новітніх форм музейної презентації – віртуальних експозицій і музеїв.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основи сучасних інформаційних технологій.
2. *Вміти* використовувати стандартне програмне забезпечення для науково-дослідної роботи.
3. *Володіти елементарними навичками* пошуку, класифікації, критики джерел, орієнтуватися у віртуальному інформаційному просторі.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Ознайомлення з одним із сучасних напрямів розвитку музейної справи – впровадженням нових технологій в експозиційний дизайн і простір, а також у соціокультурну музейну практику. Подається загальний огляд використання новітніх інформаційних технологій, зокрема, мультимедіа, в музейній сфері, аналізуються особливості та різні форми їх застосування. Розкриваються основні підходи, методики, особливості роботи з новітніми інструментами в музеях, зокрема технологіями AR, VR, 3D реконструкціями, віртуальними етикетками. Визначаються основні підходи, переваги й обмеження віртуальних музеїв як нової форми збереження національної культурної спадщини.

4. Завдання (навчальні цілі) – ознайомити студентів з можливостями застосування мультимедіа та веб-технологій у музейній діяльності, проаналізувати основні світові тенденції щодо впровадження новітніх технологій в музейне повсякдення, навчити основам професійної комунікації, познайомити з правилами та закріпити вміння розміщувати наукову інформацію в Інтернеті. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *засвоїти* модерні принципи науково-дослідної роботи в музеях, *вміти* використовувати сучасні інформаційні технології відповідно до завдань збереження культурної спадщини України.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати термінологічно-понятійний апарат дисципліни	Лекція	Контрольна робота 1 (тест, 60% правильних відповідей)	7%
1.2	Знати основні форми застосування інформаційних технологій у музейній сфері	Лекція, семінарське заняття	Усне опитування	3%
1.3	Знати види, принципи створення, відмінності віртуальної презентації музеїв	Лекція	Контрольна робота 1 (тест, 60% правильних відповідей)	8%
1.4	Знати основні напрями музейної діяльності, де найбільш поширені інформаційні технології	Лекція, семінарське заняття	Усне опитування	3%
1.5	Знати правила та принципи розміщення та оцінювання інформації у віртуальному просторі	Лекція	Контрольна робота 2 (тест, 60% правильних відповідей)	5%

1.6	Знати основне програмне забезпечення для створення віртуальної музейної експозиції	Лекція, самостійна робота	Реферат 1	15%
2.1	Вміти визначати переваги і ускладнення віртуалізації музею.	Лекція, семінарське заняття	Усне опитування, Контрольна робота 2 (тест, 60% правильних відповідей)	15%
2.2	Вміти обирати й застосовувати програмне забезпечення для створення віртуальної експозиції, інтернет-представництва музейної установи.	Семінар	Усне опитування	3%
2.3	Вміти розроблювати основні види діяльності з використанням цифрових технологій.	Лекція, семінарське заняття	Усне опитування	3%
2.4	Вміти використовувати комп'ютерні програми планування музейної експозиції	Лекція, семінарське заняття	Усне опитування	3%
2.5	Вміти аналізувати музейні сайти, мобільні додатки	Лекція, самостійна робота	Реферат 2	5%
2.6	Вміти аналізувати специфіку, регіональні та галузеві особливості музеїв щодо використання ними мультимедійних технологій	Самостійна робота	Реферат 2	10%
2.7	Вміти аналізувати історичний розвиток впровадження новітніх технологій у музейну сферу.	Лекція, семінар	Залік	10%
3.1	Аргументовано пояснювати особливості застосування новітніх технологій у різних напрямках діяльності музеїв	Лекція, семінар	Залік	10%

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1, 1.3. – 15 балів/9 балів*.
2. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.5, 2.1 – 15 балів/9 балів.
3. Реферат 1: РН 1.6 – 15 балів/9 балів.
4. Реферат 2: РН 2.5, 2.6 – 15 балів/9 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ1: РН 1.2, 2.1, 2.3 – 10 балів/6 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ2: РН 1.4, 2.2, 2.4 – 10 балів/6 балів.
7. Підсумкове контрольне опитування (залік): РН 2.7,3.1 – 20/12 балів

*максимальний бал/пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – залік;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 20 балів;

Оцінюються такі результати навчання студента: знання спеціальної термінології, її коректне застосування, розуміння особливостей процесу інформатизації музейної сфери України і світу, знання правил роботи з новітніми технологіями, вміння адекватно обирати цифрові продукти для реалізації певного завдання, реклами музейної діяльності, розуміння специфіки використання різних форм мультимедійних комп'ютерних систем в сучасних музеях, базові навички роботи зі спеціалізованим програмним забезпеченням для музеїв.

- форма проведення заліку – усна, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;

- мінімальний пороговий рівень залікової оцінки, за якої залік вважається складеним – **12 балів.**

Необхідна умова допуску до заліку: складання модульних контрольних робіт, виконання двох індивідуальних завдань. Студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше ніж **48 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані під час модульного контролю (письмова контрольна робота); бали, отримані за самостійну роботу (за підготовку рефератів), а також бали, отримані під час підсумкового контролю (заліку).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-3, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 4-6.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 80 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 20 балів).

Змістовий модуль 1 Мультимедіа технології в сучасному музеї			Змістовий модуль 2 Музеї у віртуальному просторі			Підсумкове оцінювання /залік
40 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)			
Семінарські заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Семінарські заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	20 балів (максимум)
10 (максимум)	15 (максимум)	15 (максимум)	10 (максимум)	15 (максимум)	15 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента під час кожного семінарського заняття (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінарського заняття студент має можливість досягти від 0 до 5 балів. Критеріями оцінювання роботи студента під час семінарського заняття є:

- Повнота розкриття питання, володіння термінологією 1 бал;
- Логіка та аргументованість викладення 1 бал
- Використання основної та додаткової літератури 1 бал;
- Аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал;
- Культура мовлення 1 бал.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у формі оцінювання рефератів, модульних контрольних робіт. Теми рефератів з кожного змістового модулю викладач пропонує студентам на першому занятті відповідного модулю: ЗМ1 – початок вересня, ЗМ2 – третя декада жовтня.

Виконане індивідуальне завдання (реферат) студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного Змістового модулю, зокрема Реферат 1 (друга декада жовтня) і Реферат 2 (друга декада листопада).

Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 15-14 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми, але є певні недоліки у логіці викладу 13-11 балів
- тема розкрита неповно, фрагментарно, обмежене наведення прикладів, є похибки у використанні спеціальної термінології 10-9 балів;
- реферат суто компілятивного рівня, без зазначення використаних джерел і літератури, є суттєві помилки у використанні термінології 8-6 балів;
- розкритий лише окремий аспект проблеми 5-3 балів
- реферат описового характеру, відсутні аналітичні міркування, висновки 1-2 бали

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи (МК)**, зокрема Контрольна робота 1 (остання декада жовтня) і Контрольна робота 2 (остання декада листопада). Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій формі. Завдання контрольної роботи містить 15 тестових запитань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 балів. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за МК – 15 балів.

Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (п. 7) від 31 серпня 2018 року.

ПІДСУМКОВЕ КОНТРОЛЬНЕ ОПИТУВАННЯ (ЗАЛІК)

На останній лекції з дисципліни з усього обсягу пройденого і відведеного на самостійну роботу студентів матеріалу проводиться підсумкове контрольне опитування (2 запитання). На заліку студенти мають дати розгорнуту відповідь на два загальні питання, кожне з яких оцінюється в 10 балів.

Критеріями оцінювання відповіді є:

- Відповідь повна, подане власне бачення проблеми 10;

- Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу 8-9;
- Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання 6-7;
- Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки 4-5;
- Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми 3;
- Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу 2;
- Відповідь мастить значні помилки елементарного рівня 0-1.

Обов'язковою вимогою для допуску до підсумкового контрольного опитування (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 48 балів (тобто не менше 60% від загальної кількості балів, які можливо отримати під час семестрового оцінювання). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт (отримання не менше 9 балів з 15 можливих за кожен).

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Рекомендований мінімум	24	24	12	60
Максимум	40	40	20	100

Студент, який під час семестрового оцінювання набрав 60 балів, за погодженням із викладачем має право не виконувати залікову роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100), він має успішно виконати залікову роботу. Студенти, які протягом семестру набрали менше 60 балів, обов'язково складають залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари/ лаборат., практичні	Самостійна робота
Змістовий модуль 1				
Мультимедіа технології в сучасному музеї				
1	Віртуальний музей і віртуальна експозиція. Історія виникнення та особливості термінології	2	-	10
2	Мультимедіа в експозиційно-виставковому просторі	4	2	8
3	Віртуальна виставка: визначення, особливості застосування, переваги і обмеження	3	2	8
	Реферати з тем ЗМ1	-	-	4
Модульна контрольна робота		1		
Змістовий модуль 2				
Музеї у віртуальному просторі				
4	Віртуальний музей: принципи створення і функціонування	4	2	8
5	Музейний сайт: структура та правила створення контенту	3	2	10
6	Мобільні технології для музеїв	2	-	8
	Реферат з тем ЗМ2	-	-	4
Модульна контрольна робота		1		
Підсумкове контрольне опитування			2	
	ВСЬОГО	20	10	60

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **20 год.**

Семінарські заняття – **10 год.**

Самостійна робота - **60 год.**

Рекомендовані джерела* :

Основні:

1. Салата О. О. Основи музеєзнавства. Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2015.
2. Besoain F., Jago L., Gallardo I. Developing a Virtual Museum: Experience from the Design and Creation Process. *Information* 2021, 12, 244. <https://doi.org/10.3390/info12060244>
3. Djindjian F. The Virtual Museum: an introduction. *Archeologia e Calcolatori Supplemento*. 2007, 1, 9-14.
4. Gere C. Digital Culture. London: Reaction books, 2006.
5. Karp C. The Legitimacy of the Virtual Museum. *ICOM News*, 57 (3) 2004: Virtual Museums. 5.
6. Marty P.F., Burton Jones K. (eds.). *Museum Informatics. People, Information, and Technology in Museums*. New York: Routledge. 356 p.
7. *Museums in a Digital Age* / Ed. by Parry R. London & New York: Routledge, 2010.
8. Perry S., Roussou M., Economou M., Young H., Pujol L. Moving Beyond the Virtual Museum: Engaging Visitors Emotionally. *23rd International Conference on Virtual Systems & Multimedia (VSMM), Dublin, 2017*, 1-8. DOI: 10.1109/VSM2017.8346276
9. Schweibenz W. The virtual museum: An overview of its origins, concepts, and terminology. *Museum Review*. 2019, 4, 1–29.
10. Sylaiou S., Liarokapis F., Kotsakis K., Patias P. Virtual museums, a survey and some issues for consideration. *Journal of Cultural Heritage*. 2009, 10, 520–528.

Додаткова

1. Банах В. М. Музейні інновації та інтерактивність у теорії та практиці музейної справи. *Historical and Cultural Studies*. 2016. Т. 3. №1. С. 1-5.
URL: <https://u.to/E89ZFFQ>
2. Березюк Т. Особливості та специфіка побудови інтерактивних музейних експозицій. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музеєзнавство і пам'яткознавство*. 2018. Вип. 1. С. 48-55.
3. Гураль Р. І. Новітні технології у музейній справі // II Науково-практична конференція "Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи". (25-26 вересня, 2014 р., м. Київ). Київ, 2014. С 26-28.
4. Максимова. Т. Виртуальные музеи: типология и функциональная специфика. Москва: Экон-информ, 2014.
5. Маньковська Р.В. Новітні технології у формування сучасного музейного простору. *Питання історії науки і техніки*. 2013. №2. С. 78-80.
6. Ноль Л. Я. Информационные технологии в деятельности музея: Учеб. пособие. Москва, 2007.
7. Петрович В., Рябчикова Ф. Проблеми застосування новітніх технологій в обліку музейних предметів. *Острозький краєзнавчий збірник*. 2012. Вип. 5. С. 173-177.
8. Сизон О.О. Інноваційні музейні заклади у світі та в Україні. *Географія та туризм*. 2010. Вип. 8. С. 182-188.
9. Carreras C., Mancini F. A Story of Great Expectations: Past and Present of Online / Virtual Exhibitions. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*. 2014. Vol. 34, No. 2, 87-96.

---

* Враховуючи специфіку даної навчальної дисципліни, доцільним і необхідним є використання іншомовних джерел та історіографії з метою підготовки компетентних фахівців із навичками компаративного аналізу.

10. Clough G. W. *Best of Both Worlds. Museums, Libraries, and Archives in a Digital Age*. Smithsonian Press, Washington D.C. 2013.
11. Desvallées A., Mairesse F. and International Councils of Museums. *Key Concepts of Museology*. Paris: Armand Colin, 2010. URL: <http://icom.museum/professional-standards/key-concepts-of-museology/>
12. Discover Virtual Reality. Terminology and Definitions. URL: <http://www.vrglossary.org/>
13. Foo S. Online virtual exhibitions: Concepts and design considerations. *DESIDOC (Defence Scientific Information & Documentation Centre) Bulletin of Information Technology*. 2008. 28(4), pp. 22-34.
14. Gelles A. Putting the “social” in social media: interactive new media for museums. *The Museum Review, Volume 2, Number 1, 2017*. URL: https://themuseumreviewjournal.wordpress.com/2017/11/07/tmr_vol2no1_gelles/
15. Mamur N., Özsoy V., Karagöz İ. Digital learning experience in museums: Cultural readings in a virtual environment. *International Journal of Contemporary Educational Research*. 2020, 7(2), 335-350.
DOI: <https://doi.org/10.33200/ijcer.799643>
16. Manetta C., Blade R. A. Glossary of Virtual Reality Terminology. *International Journal of Virtual Reality*. 2015. № 1(2). DOI:10.20870/IJVR.1995.1.2.2604
17. Pescarin S. Museums and virtual museums in Europe. Reaching expectations. *SCIRES.it*, 2014, 4(1), 131-140.
URL: <http://caspur-ciberpublishing.it/index.php/scires-it/article/view/10918>